

Матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимларига

Азиз дўстлар!
Барчангизни касб байрамингиз — Матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимлари кунин билан чин қалбимдан самимий муборакбод этаман.

Биз журналист деганда, аввало, ўз ўрнини доимо ҳаётнинг қайноқ жаҳонларида деб биладиган, ҳар қандай вазиятда ҳам халқ ва жамият манфаатларини ҳимоя қилиш йўлида касб маҳорати ва фуқаролик позициясини намоён этадиган қатъиятли инсонларни тасаввур қиламиз.

Шу билан бирга, фаолияти ҳамма вақт ҳам кўзга ташланавермайдиган заҳматқаш ва камтарин муҳаррирлар, ноширлар, матбаа соҳаси ва замонавий ахборот воситаларининг ишчи-хизматчиларини кўз олдимизга келтирамиз.

Бугун янги ҳаётни босқичма-босқич куриш, янги марраларни эгаллаш борасида босиб ўтган ўн йиллик муштарак тараққиёт йўлимизни сарҳисоб қилиб айтиладиган бўлсак, ҳеч шубҳасиз, Ватанимиз эришган ютуқларда, ҳаётимизда амалга оширилган, фахру гурур қилишга арзийдиган ўзгаришларда сиз — жонқуяр журналистларнинг ҳам муносиб ҳиссангиз бор, десак, асло муҳаббат бўлмайди.

Бизнинг орзу-мақсадларимиз, интилишларимиз барчага аён:
халқимизнинг эркин, фаровон ҳаётига қафолат берадиган, инсон ҳуқуқларини устувор қадрият сифатида эътироф этадиган демократик ҳуқуқий давлат, фуқаролик жамияти барпо этишидир.

Матбуот саҳифалари, радио-телевидение тўқинлари орқали жамоатчиликни ана шу мақсадлар сари даъват қилар эканмиз, бунга эришиш учун қанча-қанча оғир муаммоларни ечиш ва эски тузум асоратларини енгиб ўтиш лозимлигини, бундай вазифа ўз ҳаётини матбуот билан боғлаган журналист аҳли зиммасига нақадар мураккаб масъулият юклаганини барчамиз яхши тушуниб олишимиз зарур.

Журналистнинг нони нечоғли қаттиқ эканини тасаввур этиш учун одамларнинг манфаатларини ҳимоя қилиш ва адолат ҳукмрон бўлишига эришишда, ҳаётда учраб турадиган нопокилик, тўрачилик, маҳаллийчилик каби иллатларга қарши курашда матбуот ходимларининг ўз ҳаловатидан воз кечиш, ҳатто тақдирини хавф остига қўйиш ҳолатларини кўз ўнгимиздан ўтказишимиз мумкин.

Шу боис ҳам ўтқир қалами ва маҳорати билан жамоатчилик ўртасида обрў-эътибор қозонган ҳақиқий журналист меҳнатини ўз ҳаётини халқ бахти ва фаровонлиги учун, унинг оғирини енгиб қилиш учун курашга бағишлаган фидойи инсонлар меҳнати билан қийслаш тўғри бўлади.

Бугун биз янги ҳаёт, демократик қадриятлар сари қадам қўяр эканмиз, ҳаётнинг ўзи жамиятимизда ҳануз сақланиб келадиган базис муносабатларини тубдан ўзгартиришга, янгиликларга даъват этаётганини англаб олишимиз керак.

Содда қилиб айтганда, бугун замон биз ўрганиб, оdatланиб қолган, оғимизга кишан бўлиб турган айрим ёндашув ва қарашлардан воз кечишни талаб қилмоқда.

Ҳозирги пайтда кундалик ишларни, ян-

гилик ва ўзгаришларни акс эттиришда, турли мансбдор шахсларнинг фаолиятини ёритишда матбуот, радио-телевидениеда кўпроқ баландпарвоз оҳанглар устунлик қилаётганини, воқеа-ҳодисаларни ўз номи билан аташдан тортиниш ҳолатлари, йўл қўйлабтган қонунбузарлик ва камчиликларни ҳаспўшлаш, қисқача айтганда, бир-рўқлама қарашлар мавжудлигини ҳам кузатиш мумкин.

Албатта, ютуқлар тўғрисида ёзиш керак, кенг жамоатчиликни мамлакатимиздаги янгиликни жараёнларидан атофлича хабардор қилиш зарур. Бундай ибратли мисоллар ёшларимиз тарбиясига ижобий таъсир кўрсатиши ҳам шубҳасиз.

Лекин, агар биз олдимизга қўйган мақсад-марраларга тезроқ етмоқчи бўлсак, ўзимиз кўраётган адолатли, эркин ва фаровон ҳаётни тезроқ кўрмоқчи бўлсак, аввало, шу мақсадга эришиш, ҳаётимизда демократик тушунчаларни қарор топтириш учун бел боғлаган инсонлардан ўз бурчини, зиммасига юклаган вазифани сийқилишдан ало этиш талаб қилинади. Шу жумладан, жамиятимизнинг барча бўғинларида хизмат қилаётган раҳбарлар ва мутасадди ходимлардан ўз иштини виждонан бажариш, журналист аҳлидан эса уларнинг фаолиятига танқидий кўз билан, аниқ вақтда ҳолисона қараш, рўй бераётган камчилик ва нуқсонларни очиб бериш талаб этилади.

Бундай позиция, бундай ёндашишни улар учун нафақат касб тақозоси, балки фуқаролик бурчи деб билиш керак.

Тақдор айтаман: ҳокимият ўз иштини, матбуот ўз иштини виждонан ва ҳолисона адо этиши лозим. Мана шундай, таъбир жоиз бўлса, меҳнат тақсими юксак мақсадларга эришишимиз йўлида биз учун ҳар томонлама мақбул бўлади, деб ўйлайман.

Бу ишда бир-бирини тўғри тушуниш, бераз танқидли вазминлик ва босқич билан қабул қилиш аниққас мўҳимдир. Жиз-закилик, аламзадалликка берилиш, бир-биридан ўч олишга уриниш каби бизнинг иш-ишмишга ҳалақит берадиган ноқуш ҳолатларга мутлақо йўл қўймаслик лозим.

Журналистлар ҳам шунини унутмаслиги зарурки, эркин фикр билдиришда албатта маҳорат керак, албатта масъулият керак ва албатта халқимизга ҳос одоб-ахлоқни йўқотмаслик керак.

Табиийки, бундай босқичларга етиш учун, бундай муҳит ҳаётини қўнмакча, тафаккуримизнинг узвий бир қисмига айланиши учун журналистларимизнинг ўз билан ва малакасини муттасил ошириб бориши, муайян соҳага ихтисослашиши ҳам катта аҳамият касб этади.

Шундагина матбуотнинг ҳаққоний, ҳароратли сўзи ҳар бир юртдошимиз юрагига акс садо беради ва у халқимизнинг чинакам маънавий ҳамроҳига айланади.

Қадри дўстлар!
Ҳаммамиз учун энг улғу, энг азиз бўлган истиқлолимизнинг ўн йиллиги арафасида сизларни бугунги байрамнингиз билан ана бир бор қутлар эканман, барчангизга сизларнинг ҳаётининг кўнглини тўлдирган бахт ва ҳаёт-саломатлик, ижодий ютуқлар, оилавий бахту саодат тилайман.

Ислом ҚАРИМОВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти.

ПОЙТАХТНИНГ БИР КУНИ

Янгиликлар, воқеалар

ТОШКЕНТДА «SOS-БОЛАЛАР МАҲАЛЛАСИ» ОЧИЛДИ

Тошкентда ilk «SOS-Болалар маҳалласи»нинг расмий очилиш маросими бўлиб ўтди.

Маросимни Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари, Ўзбекистон хотин-қизлар қўмитасининг раиси Д. Фулмонова очди.

Мамлакатимизда Президент Ислам Каримов раҳнаомлигида ёш авлод тарбиясига катта эътибор қаратилиб келинмоқда. Аниққас, ҳукуматимиз тўмонидан оналар ва болалар соғлигини муҳофаза этиш йўлида амалга оширилган кўп қадарли ишлар, таътирлар таъсирини кўрсатди. Болалар маҳалласи 1949 йили Австриянинг Имст шаҳрида барпо этилган. Унинг асосчиси австриялик Герман Гмайнер эди.

«SOS-Киндердорф» интернационал» номиёс хайрия ташкилоти бўлиб, юздан зиёд мамлакатда фаолият кўрсатади. Илк болалар маҳалласи 1949 йили Австриянинг Имст шаҳрида барпо этилган. Унинг асосчиси австриялик Герман Гмайнер эди. Ташкилотнинг Ўзбекистондаги фаолияти 1998 йилда бошланди.

Уш йили мамлакатимизда «Ўзбекистон SOS-Болалар маҳалласи» уюшмаси ташкил этилди ва кўп ўтмай Австриянинг Инсбрук шаҳрида бўлиб ўтган Бош Ассамблея йиғилишида ташкилот таркибига қабул қилинди.

«Ўзбекистон SOS-Болалар маҳалласи» уюшмасининг ташкил қилиниши, ilk маҳал-

«SOS-Болалар маҳалласи» пойтахтимизнинг энг сўлим гўшаларидан бирида жойлашган. Ҳозирча мамлакатимизда ягона бўлиб бу маскан 14 оилавий кotteждан иборат. Улар энг замонавий техника воситалари билан жиҳозланган. Маҳаллада болаларнинг соғлом ўнгиб-ўсиши учун зарур бўлган барча шарт-шароит мавжуд: болалар боғчаси, меҳмонхона, устакхона, спорт майдончалари, энг замонавий алоқа тизими. Аниқ пайтда бу ерда махсус танлов асосида саралаб олинган 14 нафар тарбиячи ва 60 нафар бола истикомат қилмоқда. Тарбиячилик учун танлов барча вилоятларда ўтказилди. Синоддан ўтганлар бола тарбияси бўйича махсус ўқув курсини ўтади.

Болалар Соғлиқни сақлаш ҳамда Халқ таълими вазирликлари томонидан саралаб олинган. Танлов меҳрибонлик уйларида тарбияланаётган, етти ёшга тўлмаган болалар орасида ўтказилди. Болаларнинг янги шариоитга қўниқлиниши осонлаштириш учун маҳалладаги ҳар бир рамазий оилага икки-уч нафардан бола жойлаштирилди. Кейинги икки-уч йил ичида уларнинг сонини ўнга қараб етказилади.

Албатта, «SOS-Киндердорф интернационал» халқаро хайрия ташкилотининг Ўзбекистондаги фаолияти фақат Тошкент билан чекланиб қолмайди. Маросимда сўзга чиққан Гельмут Катин, маъмур ташкилот президенти, аниқ пайтда Самарқандда ҳам худди шундай маҳалла қуриш режалаштирилганлигини маълум қилди.

Бобур СОБИРОВ,
(УЗА),
СУРАТДА: «SOS-Болалар маҳалласидан лавҳа».

кизикиш уйотмоқда. Яқинда икки нафар омадлик ҳамюртларимизга ЭКОЛОТ лотереясидаги катта ютуқ «Нексия» автомобиلى насиб этди.
□ ЭРТАГА «Туркистон» саройида истиқлолнинг 10 йиллигига қизгин тайёргарлик қилиш ҳамда кадрлар тайёрлаш Миллий дастурининг иккинчи босқичи режаларига бағишланган Республика йигит-қизларининг биринчи анжумани иш бошлайди. Шу муносабат билан Республика Миллий матбуот марказида ўтган кунини матбуот анжумани ўтказилди.

Илгари хабар қилганимиздек, Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 10 йиллигига бағишлаб «Пахтакор» марказий стадионини «Истиқлол умидлари» театрлаштирилган байрам кечаси бўлиб ўтди. Ушбу кечадан катнашган ёшлар шаҳримиз мактабларининг аъло баҳолабга ўқиган истиқболли битирувчилари, шунингдек, академик лицейлар ва коллежларини таъминлаган талабалар, бир сўз билан айтганда юртимиз тараққиётининг пойдеворлари, истиқлолимиз умидлари эдилар.

Кечага тақдир этилган ҳар бир қатнашчининг кўзи дастлаб стадионнинг шарқий томонига катта қилиб ёзиб қўйилган «1991» ва «2001» рақамларига тушди. Бу Ўзбекистон Мустақиллигининг саналари, аниқ пайтда ёшларнинг билим даргоҳларида таълим олган йилларининг рамазий ифодаси эди. Томошагоҳдаги манзаралар ҳар бир ёш орака олам-олам сўрур бағишлади. Ўзбек санъатининг эркин юлдузлари, ёшларнинг севилими санъаткорлари, жаҳон спорт майдонидида Ўзбекистоннинг музаффар байроғини баланд кўтарган чемпионларимиз йиғилганларни қўтлашди.

Стадион узра янграган «Кўзлар қаросида асранг Ватани!» деган хитоб ҳар бир ёшнинг қулоқлари остида умрбод жаранглаб қоладиган бўлди.

СУРАТЛАРДА: ушбу тантанадан лавҳалар акс эттирилган.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг ҚАРОРИ

Эстрада қўшиқчиликлари санъатини янада ривожлантириш тўғрисида

Кейинги йилларда мамлакатимизда замонавий эстрада қўшиқчиликлари ривожлантириш йўлида муайян ишлар амалга оширилмоқда. Давлат томонидан бу соҳага катта эътибор қаратилиб, кенг жамоатчилик, хусусан, ёшлар ўртасида эстрада санъатига қизиқиш кучайиб бормоқда. Янги-янги ижодий гуруҳлар ва хонадалар майдонга чиқмоқда. Шу билан бирга, эстрада санъати маданиятини, эстрада ижодкорларининг профессионал малакасини ошириш, ёш санъаткорларнинг ўз иқтидорини тўла намоён этиши учун шарт-шароит яратиш борасида камчилик ва нуқсонлар ҳам йўл қўйилмоқда. Халқимизни Ватанга муҳаббат, миллий истиқлол қонини сарф қилишда тарбиялашга хизмат қилувчи етук музика асарлар билан бир қаторда, мутасадди ташкилотлар ва баъзи эстрада жамоалари ҳамда яққолан ижрочиларнинг масъулиятсизлиги оқибатида мазмунан саёз, бадиий жиҳатдан заиф қўшиқлар ҳам концерт дастурлари, радио-телеканаллардан ўрин олмоқда, аудио-видео кассеталар орқали тарқатилиб, маънавий тарбия ишига салбий таъсир кўрсатмоқда. Ижодий жамоалар ва яққолан ижрочиларнинг фаолияти ва репертуарларини мувофиқлаштириш юзасидан Маданият ишлари вазирлиги, «Ўзтелевизиокомпания», «Ўзбекнаво» гастрол-концерт бирлашмаси олиб бораётган ишларни қониқарли деб бўлмайди.

Ўзбек миллий музика санъатини янада ривожлантириш, ёш истеъод эгаларига йўл очиб бериш, уларни қўллаб-қувватлаш, моддий ва маънавий рағбатлантириш, эстрада қўшиқчилигининг ютуқ ва тажрибаларини умумлаштириш, соҳа тараққиёти учун зарур имкониятлар яратиш, бадиий юксак асарларни тарғиб этиш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси қарор қилади:

1. Республика кенг музика қўшиқчилик вакиллари, эстрада санъатининг таниқли намоёндалари, «Маънавият ва маърифат» Кенгаши, Маданият ишлари вазирлиги, «Ўзтелевизио» компанияси, Ўзбекистон уюшмаси, Бастакорлар уюшмаси, Бадиий академия ва бошқа манфаатдор ташкилотларнинг тақдирлари асосида Миллий эстрада санъатини ривожлантириш ва мувофиқлаштириш Кенгаши тузилганлиги маълумот учун қабул қилинсин, унинг таркиби ва Низоми маъқуллансин.
2. Миллий эстрада санъатини ривожлантириш ва мувофиқлаштириш Кенгашининг асосий вазифаси этиб қўйилганлар белгилангани эътиборга олинсин:
 - эстрада жамоалари, яққолан ижрочилар ҳамда бошқа санъаткорларнинг фаолиятини мувофиқлаштириш, уларнинг ижодий, иқтисодий, ҳуқуқий манфаатларини ҳимоя қилиш;
 - замонавий эстрада санъатининг ўзбек музика маданияти тараққиётидаги ўрни, асосий бадиий йўналишлари, уни миллий ва умуминсоний қадриятлар билан уйғунлигида ривожлантириш ташаббусларини белгилансин;
 - мамлакат миқёсида ўтказиладиган байрамлар, фестиваллар, кўрик-танловлар, томоша-шоулар, халқ сайиллари ва бошқа маданий-маърифий тадбирларга доир тавсиялар тайёрлансин;
 - миллий эстрада санъатининг мониторингини ташкил этиш, соҳани ривожлантириш масалаларига бағишланган турли анжуманлар, илмий-ижодий симпозиумларни мунтазам равишда ўтказиб бориш, ўз даврий наشرларини йўлга қўйиш;
 - соҳа ривожига муносиб ҳисса қўшаётган санъаткорларнинг номзодларини давлат мукофотларига кўрсатиш, ўзининг турли нуфузли мукофотларини таъсис қилиш, эстрада намоёндалари, авваламбор, ёшларни моддий ва маънавий жиҳатдан рағбатлантириш, тегишли ўқув юртларига тавсия этиш.

(Давоми 3-бетда)

XXI саҳоси

Барча манбалардан олинган сўнгги хабарлар

Мамлакатимизда

- Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов Оқсаройда «SOS-Киндердорф интернационал» халқаро хайрия ташкилоти президенти Гельмут Катинни қабул қилди.
- Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов Фарғона вилоятининг миришкор ва заҳматқаш деҳқонларини қўлга киритган катта меҳнат гулабаси — давлатга галла сотиш бўйича шартнома режасини муваффақиятли бажарганликлари билан самимий қўтлади.
- Тошкент Ислам университетида катта шодиёна бўлиб ўтди. 2000-2001 ўқув йили якунидаги арафасида талабаларга мамлакатимиз Президенти Ислам Каримовнинг тўғриси — Буюк Фикрнинг олим Бурхониддин Марғинойнинг XIII аср ўрталарида қўрилган «Хидоя» асари тақдим этилди. Бу ҳодиса асар Юртбошимизга Буюк Британиянинг Ўзбекистонда фаолият кўрсатган йирик компанияси раҳбари жаноб А.Пател томонидан ҳадя қилинган эди.
- Бугун — Матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимлари кунин. (Ушбу санага бағишланган туркум материалларни газетамизнинг 2-бетида ўқийсиз).
- Ўзбекистон ҳуқуқий тарбиясини яхшилаш мақсадида Андижон шаҳридаги «Улпон» кинотеатри қошида воғда етмаганлар учун ҳуқуқий марказ очилди.
- Нусрот темир йўл бекатида бу ерга «Саломатлик поведини» етиб келишга бағишланган митинг бўлиб ўтди. Ушбу инсонпарварлик миссияси Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги ва «Ўзбекистон темир йўллари» давлат акционерлик компанияси ташаббуси билан ташкил этилди.
- Тошкент шаҳар 21-Меҳрибонлик уйида «Меҳрибон» васийлик кенгаши ҳамда Ўзбекистон Республикаси Бокс федерацияси ҳамкорлигида хайрия тадбири ўтказилди.
- «Демократлаштириш ва инсон ҳуқуқлари» журналининг 2001 йил биринчи сони босмадан чиқди.
- Навоий шаҳридаги сановат қорхоналари сони яна биттага қўйилди. «Навоийазот» ишлаб чиқариш бирлашмаси ёндаги «Кавустиқ сода» заводи қўрилишида монтаж ишлари низоҳасига етди.
- Шайхонтоҳур туманининг ИБИ Сино мазебасида 25 гектардан ортиқ майдонда барпо этилган янги маданият ва истироҳат боғини ободонлаштириш ишлари учун 2,5 миллион сўмдан зиёд маблағ ажратилди.

Жаҳонда

- Кеча Исроил Бош вазир Ариел Шарон Вашингтонда Президент Жорж Буш билан учрашиб Яқин Шарқ муаммосини бар-тароф этиш масаласида суҳбатлашди.
- Японияда Токио префектураси йигини учун ўтказилган сайлов низоҳасига етди. Унда Либерал-демократик партиядан қўйилган 55 номзоддан 53 нафари галаба қозонди.
- Араб давлатлари лигасига аъзо мамлакатлар Яқин Шарқ минтақасида ядро қуролдан холи зона деб эълон қилиш тўғрисидаги декларацияга имзо қилишди.
- Америка Федерал Тергов Бюроси директори Луис Фри раҳбарлик вазифасидаги расмий муддат тугагани боис ишдан озод этилди.
- Кеча Тожикистон Президенти Имомали Раҳмонов гиёвандлик ва террорчиларга ҳеч қандай кечирим ва шавкат бўлмаслигини эълон қилди.
- Кеча Македониянинг шимоли-ғарбида жойлашган Тетово шаҳри худудига ҳарбий ҳаракатлар яна қайта бошланди.
- Жанубий Корея оммавий ахборот воситаларининг маълум қилишича, агарда Шимолий Корея раҳбари Ким Чен Ир ўз вазифасидан тўғри қўлга қўйилган бўлса, у ҳолда Жанубий Корея ҳозирга қадар расмий Пхеньянгга қўрсатиб келадиган молиявий ҳамда озиқ-овқат ёрдамини тўхтатиши мумкин.
- Кеча Козогистоннинг Петропавловск шаҳрида 29 ёшли қотил ўлим жазосига ҳукм этилди. Судда унинг томонидан олти қиз ва бир ёш аёл ўлдирилганлиги исботланди.
- Кеча Испаниянинг Жерон шаҳри атрофида қч вертолёт халокатга учради. Тахминий ҳисобларга кўра уч киши ҳалок бўлган. Вертолётнинг қулаб тушиши сабаблари ҳали аниқланганича йўқ.
- Германияда яқунланган байдарка ва каноэда эшак эшиш бўйича XX Олимпия регатасида Ўзбекистонлик Антон Ряхов яқна байдаркада икки марта голдчиликни қўлга киритди. У 200 метр ва 500 метр масофада олтин медалларга сазовор бўлди. Юлия Борзова ва Антонина Москалева кумуш медаллар билан қўйилди. Улар жуфт байдарка пойғаларида иккинчи ўринни эгаллашди.

10

Шу азиз Ватан — барчамизники!

Истиқлол умидлари

27 ИЮНЬ — ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МАТБУОТ ВА ОММАВИЙ АХБОРОТ ВОСИТАЛАРИ ХОДИМЛАРИ КУНИ

ХАМКАСБЛАРИМИЗ

Эзгу ният инсон қалбида болаликдан кўртак очади. Ана шу кўртакни меҳр билан эъзозласанг, йиллар ўтиб у барг ёздай. Раъно ҳам илк бора мактабнинг 5-синфида ўқиб юрганида аълочи ўқувчи сифатида радиого интервью берар экан, кизалоқнинг дили ажиб бир хисга тўлди, қалбида орзу кўртак очди...

Ана шу қизикли, ана шу орзу билан келган қизни кўтлуг даргоҳ — Ўзбекистон радиосининг болалар ва ўсмирлар тахририятида илқ қарши олишди. Унинг ўзига хос жозибали овози, қатъияти, интилиши ходимларга ёқди шекли, у эфир орқали бериладиган эшитиришларда тез-тез қатнашадиган бўлди. Ўзининг овозини қайта-қайта эшитиб болаларча яйраб кетарди, бир орзусига ўни қўшилди, радиого бўлган меҳри товланарди. У доимо келажакда бу ерда меҳнат қилаётган ходимлар сафида бўлишни орзу қиларди.

Хамза туманидаги 155-ўрта мактабни тугатган Раъно радиого ишга келди, ва шу билан бирга олий ўқув юртининг кечки бўлимида тахсил олди. Ўқиниш тугатган мусикали эшитиришлар тахририятида муҳаррир бўлиб фаолият кўрсатди. Ўстозлари Зулфия Обидова, Ҳасима Илҳомова, Тўлаған Тўхтасевлардан жуда кўп сабоқ олди, ўрганишдан, изланишдан асло қармади. Ўзи тайёрлаган ҳар бир эшитиришни тингловчилар қалбига киларди боришини дил-дилдан истади ва бунга эришди ҳам.

Бугунги кунда тажрибали радиожурналист Раъно Ортиқовани мухлислари кўнра унинг овозини интиклик билан қўйишди, айниқса ҳар жума кўни эфирга узатиладиган «Аёл қалби» ҳамда ойда бир марта тингловчилар диққатини ўзига тортаядиган «Одобнинг — зийнатинг» муаллифлик эшитиришлари аллақачон ўз мухлисларига эга бўлган.

Республика радиосининг «Тошкент» бош муҳарририятида гуруҳ раҳбари бўлиб фаолият кўрсатаётган Раъно Ортиқова кўнига эфирга узатиладиган «Ахборот» мусикали эшитиришини тайёрлаш ҳамда уни пойтахт ҳамда Тошкент вилояти радиозитирувчиларига манзур ва маъқул қилишда қуч-қайратини аямай сарфлаб келмоқда.

— Бугуннинг радиотингловчиси гоёта зуқко ва билимдон, — дейди Раъно Ортиқова, — шу боис ҳам уларнинг қалбига йўл топиш, дидига мос эшитиришлар тайёрлаш анчагина машаққатли таллаб этади. Ҳар бир ахборотни тезкорлик билан тайёрлаш, шунингдек тингловчинини зериктирмаслик учун мусика танлаш буларнинг барчаси маҳорат талаб этади. Хамкасбларимиздан Абдуҳалил Абдуваҳобов, Исмоил Фаттохов, Инобат Усмонова, Лола Миржалоловалар ана шундай ўз йўли, овози ва тажрибасига эга бўлган радиожурналистлардан саналади. Ҳар бир эшитиришнинг мазмунли чиқишида уларнинг муҳим ҳиссалари бор. Шунингдек «Тошкент» студияси бош муҳаррири, таллабчан ўстозимиз Абдуҳасим Даминов бизни ютуқларимиз билан илҳомлантириб, доимо йўл-йўриқ кўрсатиб боради.

Сирасини айтганда, радиотингловчиларнинг дам олишларида муҳим ҳисса қўшаётган, кишиларга одоб деб аталмиш улўғ зийнатни улашяётган, аёл қалбидида қувончу ташвишларга бажонидил шерик бўлаётган Раъно Ортиқова ўз сўзи билан айтганда, фақат ҳаво мавжларини тўлдириш учун эмас, одамлар қалбига кириб бориш, уларнинг қувончидан севишиш, даридаги малҳам бўлиш учун меҳнат қилмоқда, изланишда, ижод бонининг энг сара гулдасталарини инсонларга тортиқ этмоқда. Мухлислар фикри эса унинг ҳақиқий қанотига айланган.

Шарифа ИЛЁСОВА

Мухрланган лаҳзалар...

«Оқшом» ҳақида

♦ Муборак ТЕШАБОВА, техника фанлари доктори, профессор:

— Менинг назаримда, айнан «Тошкент оқшом» газетасида берилётган тарихимиз, улўғ аждодларимиз, қадриятларимиз, миллий урф-одатларимиз ҳақидаги ўқилиш материаллар ёшларимиз учун катта сабоқ. «Дошмандлар ҳазинасида», «Хотира уйғонса гўзалдир...», «Қадриятларимиз» каби руҳлар остида берилётган материаллар одамни фикрлашга, ўйлашга, бугунги кун қадрига етиб яшашига ундайди.

♦ Баҳодир СУЛТОНОВ, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган маданият ходими:

— «Оқшом» менинг энг севган нашрим. Унда берилётган ранг-баранг мавзудаги материалларни, айниқса «Сўранг, жавоб берамиз», «02», «Бу ажиб дунё» каби руҳлар остидаги ва меҳнати қадрланган, зиёли, фан ва маданият соҳасида ҳалол меҳнат қилиб элда обрў топаётган инсонлар ҳақидаги материалларни севиб ўқийман. Истагим, «Оқшом» фидойилари «Турмуш чорраҳаларида», «Келинг, бир қўлишайлик», «Дам олиш оқшомиди» каби руҳлар остида бериладиган материалларга янада кўпроқ ўрин ажратсалар.

♦ Дилдора ОРИПОВА, педагог, 45-гимназия мактаб директори:

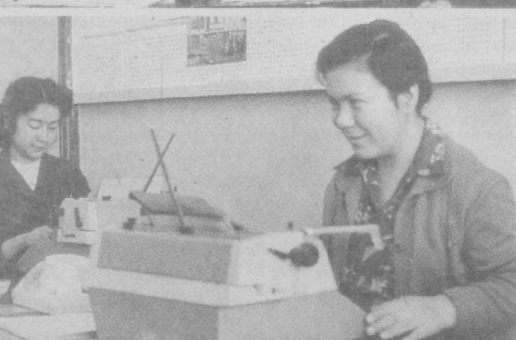
— «Тошкент оқшом» газетаси мактабимизда ўқувчи ва ўқувчиларнинг энг севилими нашри. «Оқшом»да бериладиган фан, адабий ва санъат намоёндалари ҳақидаги мақолаларни мароқ билан ўқиймиз. Ўқувчиларга билим беришда улар жуда асқотди. Севилими «Оқшом»-миз янада кенгроқ мавзуларни қамраб олсин ва халқимизга нури зиё улашаверсин.

♦ Саида РАМЕТОВА, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист:

— Менинг бўш вақтим жуда кам, лекин шахримизда бўлаётган барча воқеа-ходисаларни ўзида қамраб олган «Оқшом» газетаси учун вақт ажратаман. Мустақил юртимизда бўлаётган буюқ ўзгаришлар, равон йўллар, осмонлар бинолар ҳақида, халқимиз учун, она-юртимизнинг юксалиши учун қилинаётган барча яхши ишлардан хабар топангидида қалбим фалҳга тўлади. Меҳнатга, спортга, санъатга ошфута бўлган халқ ҳамиша голиб. Оқшомчилар назаридан биз санъаткорлар ҳам четда қолмаётганимиз севиштилади.

Ушбу суратларга нигоҳимиз тутишни билан «Оқшом» газетасида турли йилларда ишлаган фидойи ва заҳматкаш инсонлар, унда ўз мақолалари билан қатнашган муаллифларимиз сиймоси кўз олдимизга келади. «Оқшом» газеталарининг биринчи мумтоз муҳаррири, истеъдодли ёзувчи, забардаст журналист Саъдулла Кароматов, шарқ шайхларининг билимдон Шорасул Зунун, аълоий шифокор Зикрилла Эгамбердиев, олим ва пазанда Карим Маҳмудов... Рўйхатини яна ва яна давом эттириш мумкин. Биз бугунги кўтлўғ ва шукўҳли кунда ана шу инсонлар хотирасини ёд этамиш, айни кезларда ҳам тахририятда ишлаётган ходимларимизга битмас-туғанмас илҳом тилаймиз.

МУЛОҲАЗА

Дарахтлар ва бошқа яшил ўсимликлар ҳавони турли хил заҳарли газлардан тозалаб инсон ҳаёти учун бениҳоя зарур бўлган функцияни бажарилар. Яшил бойликларни айниқса транспорт қатнови сероб бўлган ва турли автомашиналар ишлаб чиқариш қудратга эга бўлган бизнинг республикамизда роли беқийсдир.

1997 йилнинг 26 декабрда қабул қилинган «Ўзбекистон Республикаси ўсимлик дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисида»-ги Қонуннинг 15-моддасида «Ўсимлик дунёсини умумийлик бойлиқдир ва у давлат муҳофазасида» эканлиги алоҳида таъкидлаган бўлиб,

Қонун барчага баробар

шунингдек фақат айрим ҳоллардагина уларни кесилга, шунда ҳам фақат Табиатни муҳофаза қилиш қўмитасининг ёзма рухсатномаси бўлгандагина рухсат этилиши кўрсатилган. Лекин шунга қарамай бу қондаги риоя қилмаслик ҳоллари жойларда тез-тез содир бўлиб турибди.

Масалан, Юнусов туман ободонлаштириш бошқармаси ходимлари 2000 йилнинг 10 июль кўни туманга қарашли Жаҳон Обидова қўчасининг ТошГРЭС қичик даҳасидида 24-ўй орқа томонидаги дарахтларни ҳеч қандай рухсатномасиз кесиб ташлаб шаҳар табиятига маълум даражада моддий зарар етказганлар. Қизиги шундаки, туман ободонлаштириш бошқармаси бошлиғи ўринбосари Усмон Жўханов дарахтларни кесилш учун Тошкент шаҳар Табиатни муҳофаза қилиш қўмитасининг ёзма рухсатномаси бўлиши кераклигини била туриб мазкур ҳуқуқбузарликнинг содир этилишига йўл қўйган. Бу қилишни учун у Ўзбекистон жиноий кодексининг 162-моддаси билан жавобгарликка тортилди ва унга 5250 сўм жарима солинди. Шу билан бир қаторда Ўзбекистон Республикаси Вазиirlар Маҳкамасининг 1995 йил 27 июнидаги 293-қарори ва 1-илласи талабларига мувофиқ табиятни етказилган зарар учун 189 минг сўм миқдорда даъво талаби тақдим этилган.

Бироқ Усмон Жўханов барча расмийлаштирилган ҳужжатларни ижро учун қабул қилишдан бош тортган. Бир йил мобайнида турли ва жабарлатларни кўрсатиб, даъво талабини тўламай юрган. Шундан сўнг Тошкент шаҳар Табиатни муҳофаза қилиш қўмитаси шу масала юзасидан Тошкент шаҳар ҳўжалик судига даъво аризаси билан мурожаат этди. Ҳўжалик суди 2001 йилнинг 8 июлда бу ишни ҳар томонлама кўриб чиқди. Ҳўжатларда илова қилинган томонларнинг ариза ва шикоятларини ҳамда прокурор ҳулосасини ўрганиб чиқиб жавобгар томонидан кўрсатилган ҳужжатларни асоссиз деб топди ва атроф-муҳитга етказган зарари учун жавобгар шахслар 189 минг сўмлик зарарни табиятни муҳофаза қилиш фонди ҳисобига ундириш ҳақидаги ҳал қилувчи қарорини эълон қилди.

Шу ўринда ҳар қандай ҳуқуқбузарлик, жумладан, экологик ҳуқуқбузарлик учун жавобгарлик, жазога муқаррарлиги ва ундан ҳеч қим истисно этилмаглигини эслатиб ўтиш фойдалан ҳоли бўлмайди, албатта.

Ш. ЭРГАСHEV,

Ф. КОРАБОВЕВ,

Тошкент шаҳар табиятни муҳофаза қилиш қўмитаси ҳуқуқшунослари.

Экология кундалиги

Тошкент шаҳар табиятни муҳофаза қилиш қўмитасининг нозирларининг жойларда олиб бораётган текширувлари натижасида табият мусофалигига нопишандлик билан муносабатда бўлиш ҳоллари аниқланди ва ана шундай ҳолга йўл қўйган кишилар жазимасига тортилмоқда.

• Нозирлар «Бектемир-маҳсустрас» корхонасида текширув ўтказишди. Маълум бўлишича, корхонада мой исрофгарчилигига йўл қўйилган ва уни ҳўжасизларча корхонанинг айрим ҳўдудларига тўкилиши ҳолларига дуч келинди. Бундай масъулиятсизлиги учун корхона раҳбари Абдумаликовга 7350 сўм жарима солинди.

• «Нурпар тижорат ЛТД» қўшма корхонаси сув захираларини муҳофаза қилиш қондаларига риоя қилмаган. Шу сабабли директор ўринбосари Ф. Ибрагимов ҳам 5000 сўм жаримасига тортилди.

• «Нигох-сервис» хўсўсий фирмаси раҳбари Э. Қирғизов атмосферага чанг-тўзонларни чиқаришга рухсатнома олмаганлиги тўғайли ўз ҳаменидан 7350 сўм жарима тўлашга мажбур бўлди.

• «Авангард» корхонасида зарарли моддаларни инвентаризация қилинмаганлиги тўғайли ёнилиги қўйиш шобҳаси раҳбари Д. Аҳмедов ҳам 7350 сўм жарима тўлади.

• «Механизатор» корхонасида автотранспортлардан чиқаятган зарарли моддалар назорати ўз вақтида олиб борилмаганлиги сабабли борилмаганлиги сабабли бош мухандис И. Решетников 7350 сўм жарима тўлаш билан қўтўлди.

ТАБИАТ ВА ИНСОН

№ 6 (113) Тошкент шаҳар табиятни муҳофаза қилиш қўмитасининг иловаси

Бутун оламни ўраб олган атроф-муҳит, яъни ҳаво, сув, тупроқ ва ундаги табийи манбалар — юз минглаб ўсимлик ва ҳайвонот дунёсини инсоннинг таракқиётини тасаввур этиб бўлмайди. Айниқса, табийи манбалардан нотўғри фойдаланиш оқибатида аҳоли яшайдиган йирик шаҳарларда атроф-муҳитни муҳофаза қилишда жиддий хатокамчиликларга йўл қўйилиб, бир қатор экологик муаммоларни келтириб чиқаришга сабаб бўлимоқда.

Пойтахтимиз Тошкент шаҳрида 2,5 миллионга яқин аҳоли истиқомат қилади. Шаҳарда ҳаво

юқоридаги юқумли касалликларнинг кенг тарқалишига имконият яратиб бермоқда.

Жойларда маҳалла ва қўчаларда сувдан фойдаланишга катта эътибор беришга эришиш кўп жихатдан маҳалла қўмиталари ва маҳалла фаолларига ҳам боғлиқдир. Улар ўз вақтида сувнинг ифросланишидан сақлаш чораларини кўриб борсалар мақсадга мувофиқ бўлур эди. Шу ўринда шаҳримиздаги очик сув ҳавзалари, ариқ ва қўчаларга чиқиндиларни ташлаш катта хавф тўғдиришини қайд этиб ўтиш лозим. Шундай экан биз сувнинг ифросланиши олдини олишимиз зарур. Сув

Сув — ҳаёт манбаи

ва сувнинг ифросланиши даражаси кўндан кўнга қучаймоқда, ҳар кўни 150 мингдан ортиқ автотранспорт воситалари ҳаракат қилиб, 65 тонна заҳарли газлар ва тўтунларни очик ҳавога чиқаради. Бу ҳолат атмосфера ҳавосини 65 фоизгача заҳарлайди. Шунингдек шаҳар ҳўдудидида 190 километр узунликдаги очик сув ҳавзалари оқиб ўтади. Бўржар, Дамарик, Корасув каби бошқа сув ҳавзаларидаги экологик вазият ва санитария ҳолати мўтлақо талабга жавоб бермайди. Шаҳар аҳолиси ана шу очик сув ҳавзалари ҳисобидан суғориш, ободонлаштириш ишларини амалга ошириб келмоқда.

Шаҳардаги дам олиш ва истироҳат боғларидаги қўлларнинг санитария ҳолати ундан фойдаланиш талаблари даражасида йўлга қўйилмаган. Шаҳарда бир ойда 77385 минг кубметр ичимлик суви фойдаланилади. Маълумки, ҳозирги даврда инсониятга энг қўли хавф тўғдираётган экологик муаммоларнинг олдини олиш учун барча мамлакатларда кенг қўламда иш олиб боришмоқда. Уларнинг фаолияти алоҳида қонун билан қафолатланиб, муҳофаза қилиниши йўлга қўйилган.

Аммо шунга қарамасдан сув манбалари орқали тарқаладиган ўткир ошқозон касалликлари аҳоли бошига катта қўлфат келтирмоқда. Мамлакатимизда учраб турадиган ичбурўғ, ичтерлама, сарик касалликлари асосан сувдан нотўғри фойдаланиш оқибатида келиб чиқаятганлиги эндиликда барчага аён. Ичимлик суви ва очик сув ҳавзаларига ҳонадонлардаги оқова сувларнинг чиқариб ташланиши

манбаларини асосан автомобиль чиқиндилари ҳамда турли саноат оқавалари ифрослантиришини унутмаслигимиз керак.

«Сув — бу оби-ҳаёт». Азал-азалдан ичимлик сувиға биз ана шундай ҳурмат ва эҳтиром билан қараб уни эъзозлаб келганмиз. Ўша пайтларда бизнинг авлод-аждодларимиз дарё ва қаналлар ҳамда ариқларнинг сувидан бемалол истеъмол қилаверганлар. Чўнки у даврда мана шу оқар сувлар мўтлақо ифрослантирилмаслиги ҳаммамизга аён эди. Сабаби сув мўқаддас ҳисобланар эди. Ҳатто унга тўпуриш ҳам биз учун ҳўнўқ одат эди. Қарангки, исломда ичимлик суви билан экин суғориб бўлмаслигини ҳам яқин-яқинларгача қўйчилигимиз билмас эдик.

Экологик таълим-тарбия жараёнида табиятни муҳофаза қилиш масъулиятини шакллантиришнинг мафқуравий хўсўсиятларига алоҳида диққат-эътиборни қаратиш бугунги кўнимизнинг асосий талабларидан бири. Чўнки экологик яшашган мафқура экологик онгинг дунёқарашини умуминсоний қадриятларини мўжассамлаштирилган шакли бўлиб, табиятни муҳофаза қилиш фаолиятига илмийлик, гоъвийлик, гуманистик мазмун бахш этади.

Бир сўз билан айтганда, табият муҳофазаси умумхалқ иши, уни сақлаб қоладиган ҳам, поймол этадиган ҳам бизнинг ўзимиз. Шундай экан ундан оқилона фойдаланишни ва келажак авлодларга ҳам шунини ўргатишимиз лозимлигини унутмаслигимиз керак.

Муассар ЮСУПОВА,
Тошкент шаҳар табиятни муҳофаза қилиш қўмитаси экологик тарғибот бўлими бошлиғи.

ТЕКШИРУВЛАР

ширмаган. Натижада у ҳам 7350 сўм жарима тўлади.

• «Ўзхимфарм» корхонасида автомашиналардан чиқаятган ифрослантирувчи моддалар нормадан ортиқлиги аниқланди. Участка бошлиғи А. Мўталов 7000 сўм жаримасига тортилди.

• Назоратчилар «Тошмар» бош мухандиси М. Асадхўжаевга ҳам 5000 сўм жарима солишди. У корхонада чанг ва тўзон тозалаш ускуналарини тозалик даражасини назорат қилмаганлиги учун мана шундай жазога лойиқ топилди.

Тошкент шаҳар Табиатни муҳофаза қилиш назоратчилари май ойи давомидаги текширувлари натижасида 97 та шахсга нисбатан 354600 сўм жарима солишди. Шу кўнғача шундан 244350 сўми ундириб олинди.

Барно ЭРГАСHEV,
мутахассис.

Табиат асри бўлса

Янги асрнинг биринчи ёзи иссиқ келди. Мамлакатимиздаги фидойи кишилар, деҳқон бўғбонлар сувдан тежаб-тергаб фойдаланишга ҳаракат қилмоқдалар.

Кейинги йилларда минг шўқри табиятга муносабат ўзгарди. Ҳар йили юртимизда қўчат экиш ойлйғи ўтказилмоқда. Ана шу саъй-ҳаракатларнинг натижаси ўлароқ, юртимиз тобора гўзаллашиб, қўқаламзорлашиб, боғлар қўпайиб бормоқда.

Шу ўринда, дилмидан кечган, фикру ҳаёлимни эгаллаб олган бир фикрни айтмоқчи эдим. XXI аср — табият асри бўлса. Янги юз йилликда табиятга мўмкин қадар имтиёзлар берилса. Ҳеч бир инсон ундан муруватини аямаса. Она сайёрамиз бугун бизнинг эъзозлашимизга, меҳримизга мўмтождир.

Ахир Ўзбекистонимиз бутун оламга ўзининг гўзал табияти, жаннатмакон боғлари билан машҳур бўлган. Қўёшин заррин нуллари ҳам энг аввало шу юртга тўқилган. Биз ҳам Ибн Синодек, Беруний, ал-Хоразмийдек буюқ зотларни дунёга келтирган шу тўпроқнинг — шу юртининг қадрига етайлик!

Забаржад БОБОЖОНОВА

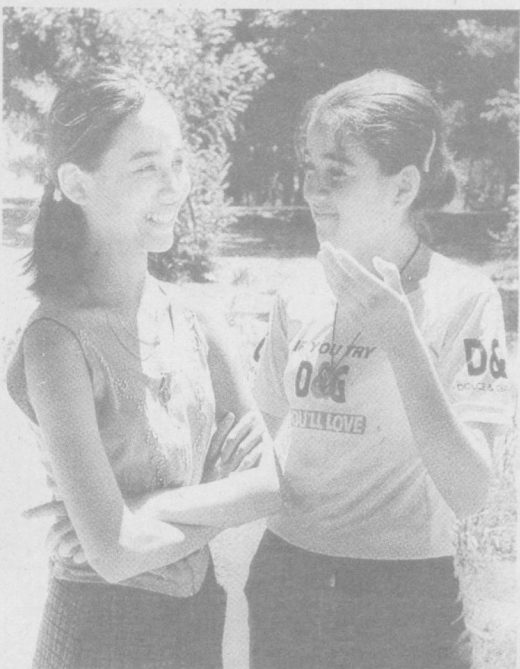
Камчиликлар аниқланди

4-қурилиш-таъмирлаш корхонаси Миробод туманининг Сўрхон қўчасида жойлашган бўлиб унинг асосий иш фаолияти Тошкент шаҳрида йўл қурилиши ва таъмирлаш ишларини амалга оширишдан иборат. Ушбу корхонада умумий ишловчилар сон 86 кишини ташкил этади. Майдон 0,37 гектарга тенг бўлган корхонада 9 та автотранспорт мавжуд, шунингдек, унинг таркибидида маъмурий бино, пайвандлаш, моторни таъмирлаш, мой сақлаш, бокс ва омборхоналар бор.

Яқинда Табиатни муҳофаза қилиш қўмитаси нозирлари бу жойда бўлиб, бир қатор камчиликларни аниқлашди. Биринчидан, корхонада шу вақтгача атмосфера ҳавосига заҳарли моддаларни чиқариш манбаи инвентаризация қилинмаган. Иккинчидан, корхона молиявий танқислиқни рўқач қилиб, экология тўловларини ўз вақтида тўламаган. Текшириш давомида корхонанинг таъмирлаш қисмида ерга мойлар тўқилиб ётганлиги қўзғатилди. Юқоридаги камчиликларга йўл қўйгани учун қўмита нозирлари корхона меҳанғи Бахтиёр Бурхоновга нисбатан маъмурий жазо қўллашди. У 5000 сўмлик жаримасига тортилди.

О. ТУРБОВ, давлат нозир.

Мақолаларни Мақсуд КОБИЛОВ тайёрлади.

Ҳаётимиз гуллари. Равиль Альбеков олган сурат.

Янгилликлар, воқеалар, хушxabарлар

Қувончимизга шерик бўлинг... ТАЪЛИМ

Бизнинг мактабда бўлганмисиз? Вақтингиз бўлса бир келинг. Бу ерда ўқувчилар хозирданок банк, молия соҳалари ҳақида кўп нарсаларни билди олишган.

Чунки бу ерда «Таълим тўғрисида»ги Қонунни тўла амалга ошириш учун жуда кўп ишлар қилинган. Ўқувчиларни айтмасизми? Келажакка отланишган. Бизнинг мактабга ўқувчилар 9-синфдан тест синови асосида қабул қилинади. Ўқиш жараёнида улар банк соҳаси бўйича мутахассис бўлиб етишадилар. Ўқишни битиргач ишлаш ҳуқуқини берувчи сертификат ҳам берилади. Мактабда илм сир-

лари билан хунар ҳам ўргатилади. Қуйи синфлардан болалар маънавияти бойитилиб, дунёқараши ўстириб борилса, юқори синфларга ўтганда бу нарсаларни қўлдан қўйиб қўйиб бўлиб қўлади.

Ўқувчиларда фикрлаш бор, фикрлаш бор жойда эса ўсиш бўлади. Бизнинг Ҳамза туманидаги 155-мактабга келсангиз гапимизда муболага йўқлигига ишонасиз. Хуллас, мактабимизга бир келинг. Мамлакатимиз мустақиллигининг 10 йиллиги арафасида бу ерда қилинган ишларни кўзидан кўриб, қувончимизга шерик бўлинг.

Наргиза ОБИДОВА

ЁЗ — 2001 Қадимий шаҳарларга саяхатлар

Республика ёш саяхатчилар ва ўлкашунослар маркази ходимларининг юмушлари кўпайиб қолди. Ўқувчи-ёшларнинг ёзи таътиллари бошланиши билан марказдаги тўғрак ва студиялар болалар билан гавжум бўлмоқда.

Ёзи таътилни мазмунли бўлишини таъминлаш мақсадига марказ мамлакатимизнинг диққатга сазовор жойларига кўп кунлик саяхатларни ҳам бошлаб юборди. Сохибқирон

Амир Темури қадамжолари бўйлаб уюштирилган саяхат тошкентлик ёш ўлкашуносларда яхши таассурот қолдирди. Саяхат давомида ўқувчилар Шахрисабз ва Китеб шаҳарларининг тарихий обидалари ҳамда гўзал жойлари билан яқиндан танишдилар.

Ўқувчиларнинг ёзи таътиллари вақтида Сурхон воҳаси бўйлаб ҳам саяхат ўтказиш кўзда тутилди.

Акбар АЛИЕВ

корларни моддий ва маънавий қўллаб-қувватлаш, рағбатлантириш, «Ўзбекинаво» эстрада бирлашмасининг моддий-техник негизини мустаҳкамлаш мақсадида Миллий эстрада санъатини ривожлантириш ва мувофиқлаштириш Кенгаши қошида Эстрада санъатини ривожлантириш жамғармасини тузиш тўғрисидаги таклифга розилик берилсин.

Давлат, жамоат ташкилотлари ҳамда мулкчилик шакли ва идоравий бўйсунушидан қатъи назар, турли муассасалар, шу жумладан, хорижий ташкилотлар ва алоҳида жисмоний шахслар ҳам Эстрада санъатини ривожлантириш жамғармаси ҳомийлари бўлиши мумкин.

Жамғарманинг молиявий манбалари махсус русҳатнома (лицензия)лар учун тўловлар (солиқлар), ҳомийлик маблағлари ҳамда давлат кўмаги ҳисобидан ташкил топади.

Эстрада санъатини ривожлантиришга ҳомийлик қилиш истагини билдирган ташкилотлар ташаббуси маъқуллансин.

«Ўзбекинаво» эстрада бирлашмаси, унинг вилоятлардаги ҳудудий бўлиналари, Эстрада санъатини ривожлантириш жамғармаси 2005 йил 1 январга қадар давлат бюджетига олинмаган барча солиқлардан озод этилсин.

8. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги Эстрада санъатини ривожлантириш жамғармасини давлат томонидан қўллаб-қувватлаш учун унинг ҳисоб рақамига Вазирлар Маҳкамаси заҳира жамғармасидан 50 миллион сўм миқдорда маблағ ўтказсин.

9. «Ўзбекинаво» эстрада бирлашмаси ташкил этилиши муносабати билан илгари «Ўзбекинаво» гастрол-концерт бирлашмасида фаолият кўрсатиб келган академик ва халқ бадий жамоалари дирекцияси ҳамда академик ва халқ бадий жамоалари Маданият ишлари вазирлиги тасаруфига ўтказилсин ва уларни давлат бюджетидан ҳамда ҳужалик ҳисобидида фаолият тўшувларидан молиялаштиришнинг амалдаги тартиби сақлаб қолинсин.

Маданият ишлари вазирлиги таркибидан 3 штат биригидан иборат Академик ва халқ бадий жамоалари бошқармаси ташкил этилсин.

Молия вазирлиги мазкур 3 штат бириги учун бюджетдан қўшимча маблағ ажратишини назарда тутсин.

10. Тошкент шаҳар ҳокимлиги Маданият ишлари вазирлиги билан бирлигида 1 ой муддатда академик ва халқ бадий жамоалари учун бино ажратсин.

11. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоят ҳокимликларида бир ой муддатда «Ўзбекинаво» гастрол-концерт бирлашмасининг Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятлардаги ҳудудий бўлиналари моддий-техник базаси асосида «Ўзбекинаво» эстрада бирлашмасининг ҳужалик ҳисобидида фаолият юритувчи бўлиналари тузиш, академик ва халқ бадий жамоаларини ҳудудий маданият ишлари бошқармалари тасаруфига ўтказиш вазифаси топширилсин.

12. Адлия вазирлиги бир ой муддатда мазкур қарор қабул қилиниши муносабати билан амалдаги қонунчиликка ўзгартиришлар киритишга доир таклифларни Вазирлар Маҳкамасига тақдим этсин.

13. Мазкур қарор ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчилари Т. Алимов ва Х. Султонов зиммасига юклансин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси И. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри, 2001 йил 26 июнь.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг ҚАРОРИ

Эстрада кўшиқчилик санъатини янада ривожлантириш тўғрисида

(Давоми. Боши 1-бетда)

Маданият ишлари вазирлиги, «Ўзтелевидение» компанияси ва бошқа тегишли ижодий ташкилотларга Миллий эстрада санъатини ривожлантириш ва мувофиқлаштириш Кенгашининг соҳа фаолиятига доир таъсия ва таклифларини эътиборга олиб, амалга ошириш вазифаси юклатилсин.

3. Эстрада санъатини ривожлантириш бора-сидида ишларнинг самарадорлигини ошириш учун «Ўзбекинаво» гастрол-концерт бирлашмаси тугатилиб, унинг негизиде Миллий эстрада санъатини ривожлантириш ва мувофиқлаштириш Кенгашининг асосий мақсад ва вазифаларини адо этадиган ҳужалик ҳисобидида «Ўзбекинаво» эстрада бирлашмаси ташкил этилсин, унинг ишчи аппарати ҳодимларининг келмаган сони 20 нафар бўлган (хизмат кўрсатувчи ҳодимлардан ташқари) таркибий тузилмаси ва Низоми тасдиқлансин.

Ўзбекистон Республикаси Меҳнат ва аҳолини иқтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги Молия вазирлиги билан бирлигида «Ўзбекинаво» эстрада бирлашмаси ишчи аппарати ва ҳудудий бўлиналари ҳодимлари меҳнатига ҳақ тўлашининг Ягона тариф сеткиси бўйича разрядларини 2 ҳафта муддатда ишлаб чиқсин ва белгиланган тартибда тасдиқласин.

Белгилаб қўйилсинки, «Ўзбекинаво» эстрада бирлашмаси «Ўзбекинаво» гастрол-концерт бирлашмасининг ҳуқуқи вориси ҳисобланади, унинг мол-мулки, амалдаги барча мажбуриятлари, тузган шартнома ва контрактларининг бажарилиши юзасидан жавобгардир.

«Ўзбекинаво» эстрада бирлашмасининг асосий вазифалари Миллий эстрада санъатини ривожлантириш ва мувофиқлаштириш Кенгаши Низомиде кўзда тутилган дастурий мақсадларни амалга ошириш, Кенгаш таъсияларини бажариш, эстрада санъатини ривожлантиришга қаратилган ташкилий-ижодий ишларни олиб бориш, вилоятлардаги ҳудудий бўлиналари фаолиятига раҳбарлик қилишдан иборат.

«Ўзбекинаво» эстрада бирлашмаси Кенгашга ҳисобот беради ва ўз Низомиде белгиланган бошқа вазифаларни амалга оширади.

«Ўзбекинаво» эстрада бирлашмаси бош директори Миллий эстрада санъатини ривожлантириш ва мувофиқлаштириш Кенгашининг таъсияси билан Вазирлар Маҳкамаси томонидан тайинланади ва мақомига қўра Ўзбекистон Республикаси маданият ишлари вазирининг ўринбосари лавозимига тенглаштирилади.

«Ўзбекинаво» эстрада бирлашмаси «Туркистон» концерт саройига жойлаштирилсин. «Туркистон» концерт саройининг давлат бюджети ҳисобидан молиялаштиришнинг амалдаги тартиби сақлаб қолинсин.

4. «Ўзбекинаво» эстрада бирлашмаси Ўзбекистон Республикаси ва унинг ташқарисиде гастрол-

концерт фаолиятини амалга ошириш, тўйлар, юбилейлар ва бошқа тантаналарга бадий хизмат кўрсатиш (концерт қўйиш) билан шугулланиш ҳуқуқини берадиган махсус русҳатнома (лицензия)лар берувчи ваколатли орган ҳисобланади.

Ушбу фаолият турлари билан шугулланадиган барча юридик ва жисмоний шахслар икки ой муддатда қайта рўйхатдан ўтказилиб, белгиланган тартибда махсус русҳатнома (лицензия)лар билан таъминлансин. Мазкур русҳатнома (лицензия)ларни ҳар йили қайтадан расмийлаштириш тартиби жорий этилсин.

Белгилаб қўйилсинки, ушбу соҳада фаолият кўрсатадиган ижодий гуруҳлар ва яхкашон ижроичилар факатгина «Ўзбекинаво» эстрада бирлашмаси томонидан берилган русҳатнома (лицензия)лар асосиде фаолият олиб бориши мумкин.

5. Ўзбекистон Республикаси Маданият ишлари вазирлиги, Молия вазирлиги, Адлия вазирлиги, Давлат солиқ қўмитаси Миллий эстрада санъатини ривожлантириш ва мувофиқлаштириш Кенгаши билан бирлигида бир ой муддатда Ўзбекистон Республикаси ва унинг ташқарисиде гастрол-концерт фаолиятини амалга оширувчи, тўйлар, юбилейлар ва бошқа тантаналарга бадий хизмат кўрсатиш (концерт қўйиш) билан шугулланувчи барча юридик ва жисмоний шахслар, ижодий жамоалар, гуруҳлар ва яхкашон ижроичилар учун махсус русҳатнома (лицензия)лар бериш тартибини ва лицензиялар матнини ишлаб чиқиб, Вазирлар Маҳкамаси тасдиқлаб киритсин.

6. Миллий эстрада санъатини ривожлантириш ва мувофиқлаштириш Кенгаши қошида ёзувчилар, бастакорлар, мусика шарҳловчилар, журналистлар ва жамоатчилик намоёндаларидан иборат Ижодий кўмаклашувчи вакиллар гуруҳининг тузилиши маъқуллансин.

Белгилаб қўйилсинки, Ижодий кўмаклашувчи вакиллар гуруҳи Миллий эстрада санъатини ривожлантириш ва мувофиқлаштириш Кенгаши Низомиде кўзда тутилган дастурий вазифаларни амалга оширади, юридик ва жисмоний шахслар, ижодий жамоалар, гуруҳлар, яхкашон ижроичилардан ушбу қарорнинг 4-бандида қайд этилган фаолият турлари билан шугулланишга махсус русҳатнома (лицензия) олиш учун тушган аризаларни қўриб чиқиб, муҳокама қилади, санъаткорларнинг ижодий нуфузи, мақорати, профессионал малакаси, репертуар савиясига қараб, уларга хулоса беради. Мазкур гуруҳнинг хулосаси «Ўзбекинаво» эстрада бирлашмаси томонидан махсус русҳатнома (лицензия)ни расмийлаштириб бериш учун асос ҳисобланади.

Ижодий кўмаклашувчи вакиллар гуруҳи таркиби Миллий эстрада санъатини ривожлантириш ва мувофиқлаштириш Кенгаши қарорига қўра ҳар йили 30 фонига янгилашиб бориши инобатга олинсин.

7. Эстрада санъати намоёндалари ва ёш ижод-

«050»: кутқарув хизмати хабарлари

бир кишининг қўкиб кетганлиги ҳақида хабар келди. Кутқарувчи-гаввослар кеч бўлишига қарамадан шун қўкиб кетган кишига қўриққа олиб чиқди ва ички ишлар органларига топширдилар.

□ Юқори кучли ишлар электр устунига енгил машина келиб ўрилгани, автоулов ичидеги ҳайдовчи ва йўловчилар кутқарув хизматиға мух-

тож эканлиги тўғрисида шилин хабар келган захоти нахоткорлар воқеа жойига етиб келишди. Жабранганлар ҳавфсиз жойга олиб чиқилди ва тиббий хизмат кўрсатилди.

18 июнь □ Эрталаб соат 6.30 да фуқаро Р. Шарипов ноғирон қўшинсининг эшиги ичкаридан қўлфланиб қолгани

тўғрисида қўнғироқ қилиб қолди. Маълум бўлишича, хонадон соҳибасининг ёши анчага бориб қолган ва бунинг устига ноғирон ҳам экан. Етиб келган кутқарувчилар томонидан қисқа фўрсат ичиде хонадон эшиги очилди. Ноғирон қарияга эса тиббий ёрдам кўрсатилмаганди бўлди.

«Олтин олма, дуо ол!» деб шунга айтсалар керак-да!

19-21 июнь

□ Утган кўн мобайнида Чилонзор тумани, Халқлар дўстлиги қўчаси, Собир Раҳимов тумани 1/2 даҳаси, Бектемир тумани Садовая қўчаси, Ҳамза туманидаги Фаргона йўли қўчаларида хонадонларда ҳам уй эшиклариде ёпилиб қолгани ҳақида хабар олинган. Епилиб қолган эшиклар кутқарувчилар томонидан очилди.

Азамат СУЙОНОВ

2-Тошкент Давлат тиббий институтининг қошидаги лицей 2001-2002 ўқув йили учун 10-синфга қабул эълон қилади.

Машғулотларни институтнинг тажрибали профессор-

ўқитувчилари ҳамда лицейнинг малакали

ўқитувчилари олиб борадилар.

Лицейда биология, кимё фанлари чуқурлаштирилган

ҳолда ўтилади.

Лицейга ҳужжатлар 20 июндан 31 июлгача қабул

қилинади, танлов 1-10 август кунлари компьютерда

тест синовлари асосиде ўтказилади. Кирувчилардан

қуйидаги ҳужжатлар талаб қилинади:

1. Директор номига ариза.

2. 9-синфни битирганлиги ҳақида гувоҳнома (асл нусхаси).

3. 086-У шаклидаги тиббий маълумотнома.

4. Турар жойидан маълумотнома

5. Тутилганлиги ҳақида гувоҳнома (нусхаси).

6. 3х4 ўлчамли 6 донна фотосурат.

Манзилнинг: Тошкент шаҳри, С. Раҳимов тумани,

Шифокорлар шаҳарчаси.

10, 28, 34, 82, 116-автобусларнинг

«34-поликлиника» бекати, 12-трамвайнинг

«29-мактаб» бекати.

Ўқишга марҳамат!

Тошкент электротехника алоқа институтининг қошидаги Мирзо Улуғбек академик лицейи ўқишга таклиф этади.

Академик лицейда таълим ва тарбия олиш учун барча имкониятлар мавжуд. Машғулотларни институтнинг юқори малакали профессор-ўқитувчилари ҳамда академик лицейнинг олий тоифали ўқитувчилари олиб борадилар. Академик лицейга аниқ ва ижтимоий гуманитар йўналишларга қизиққан 9-синф битирувчилари қабул қилинади.

Ўқишга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни тақдим этадилар:

1. Директор номига ариза.

2. 9-синфни битирганлиги ҳақида гувоҳнома (асл нусхаси).

3. 086-У шаклидаги тиббий маълумотнома.

4. Турар жойидан маълумотнома.

5. Тутилганлиги ҳақида гувоҳнома.

6. 3х4 ўлчамли 6 донна фотосурат.

7. Ташхис марказининг тавсияномаси.

Ҳужжатлар 31 июлгача қабул қилинади.

Манзил: Тошкент шаҳри, Мирзо Улуғбек тумани, Бўз-2

(Черданцев-2) мавзеси, 49-мактаб ҳудудида.

96, 83, 17-автобус, 9, 18-троллейбус, 6, 13-трамвайнинг

«Чимган» магазини бекати.

Телефон: 60-39-69.

ЎЗБЕК ТАРИХИ — ЗОЛИК ТАРИХИ

(Давоми).

Тўғрисида айтганда, «Афро» сўзи мени жуда кўпдан йилларнинг келарди.

Ҳаёлим бир Африко қитъасига кетса, гоҳ ёдимга афсонавий бобом Афросиёб тушар ва иккаласини бир-бирига боғлашга ожизлик қилиб қолардим. Шунда «афро» сўзининг форсийда «қора» маъносини борлиги ҳаёлимга келиб, Африко — қора танлилар мамлақати, Афросиёб эса Қорашоҳ эмасмикин, деб ўйлардим.

Самарқанд шаҳрида салтанат қурган бу шохнинг исмидаги Афросиёбга «сиёҳи об» сўзининг, яъни, битта исмида иккита «қора» сифатининг қўшилиб келиши фикримни чалқаштирарди.

Нима бу? Қорасув бўйидаги Қорашоҳми ёки...? Самарқанд атамасини гижжалаб ўтириб, айлана-айлана яна туркийга қайтганимни сезмай қолдим.

Мароканда... Мароканда... Семизкент... Негадир бирораси кўнглига ўтиришмайди ва маъно-маънун бермайди.

Балки... аслида бу сўзларнинг негизи Қоракон бўлгандир...

Қоракон... Мароканда... Мароканда...

Демак, «кан», «кент», «қанд» сўзларининг ҳам аллақайси тилларда «шаҳар» маъносини бериши нотўғри.

Демак, Самарқанд — Афросиёб — Қораконнинг макони бўлган.

Йиллар ўтиб бу сўзнинг шакли турли тил ва талаффузлар таъсирида бўзилган ва аслини йўқотган, тушуниксиз холга келган. Кейин аллоҳлар ушбу атаманинг ҳозирги шаклини тўғри изоҳлашга ожизлик қилиб, шаҳарнинг бевосита моҳиятидан келиб чиққан ва «кан» сўзи шаҳарни билдиради, деган хулосага келишган ҳамда бошқа шаҳарларнинг номига ҳам «кан», «кент»ни улаш русумга кирган.

(Дарвоқе, «кан» билан «хон»нинг бир-бирига боғлиқлиги тўғрисида? Гап шундаки, «хон» сўзининг асли туркийча шакли «хон-ди». Бу унвон осмондан тушган ёки биров томонидан жорий этилган эмас. Қадим замонлардаги уруғ ёки қабила бошлигининг унвони. Унинг вужудга келиши сабаби таҳминан шундай: қабила бошлиғи вафот этгандан сўнг унинг ўрни ёки тахти, албатта, ворисига берилган. Ворис эса, албатта, унинг акиси-укаси, фарзандлари, яъни, унинг қондоши бўлган ёки бошқача қилиб айтганда қони бир шахсга берилган.

Кейин бу сўзнинг асл моҳияти унутилиб, ҳукмдорнинг унвонига айланиб кетган. Хонлар қўлайгандан сўнг, уларнинг энг кучлиси, қудратлиси, барча қондошларининг устидан ҳукмронлик қилувчи ҳукмдорга «хонлар хони» унвони берилган ва бу сўз хонли тилда «хон» шаклини олган ва ёзма адабиётга ҳам кўчган).

Бу энди менин шунчаки таҳминларим... Журнал муқовасига тикилиб ўтириб бу ҳақда ўйлаганим йўқ...

Айнан «ОРИЕНС» сўзи «Шарк» сўзининг француз тилидаги шакли эканини англаган бўлсам-да, унинг тағида бошқа бир сир яширингандек туюлар, ҳадеганде бу сирнинг нималигига ақлим етмасди.

Хатто, бу сўз нима учун фавқулодда диққатини тортганини ҳам аниқ-таниқ айтиб бераолмасдим.

Одатда бунчака пайтда халқимизда «тилимнинг учиде турбиди», деган ўткир бир ибора ишлатиларди.

Бу сўз билан боғлиқ алланимадир менин ҳам кўнглимдан тошиб чиқиб, тилимнинг учига илгани қолган ва айнан зирпақча айланиб азоб берарди.

Бир қанча муддат ўтгандан сўнг нега қийнаётганимни тушуниб етдим.

Мен «ОРИЕНС» сўзининг замирида «орийлар юрти» деган мазмунни илган, ёдимга ўтган асрининг биринчи ярмида Гитлер аталмиш телбасифат қимсанган «орийлар», яъни афсонавий олий ирқ тўғрисидаги даъволарни дастак қилиб, ярим дунёни қонга ботиришни тушган ва шу аччиқ хотиранинг таъсиридан тўлғонаётган эканман.

Шуни англаган захоти ҳаёлим яна «Авесто»га қайтди, «айри» ва «тури» сўзлари ёдимга тушди.

Гарчи, бу халқларнинг шакли-шамойили, қиёбаси, бўйи-баста, феъли-атвори, удулари ҳақида батафсил маълумот берилмаган эрса ҳам, бир қалима тарзида бўлса-да, шундай улғу қитобнинг саҳифаларидан ҳай олган экан, демак, юртимизда бундай халқлар (балки, элзатдир, уруғдир, қабиладир) бўлган, яраган ва из қолдиргани шубҳасиз.

Дарвоқе, улар қимлар? Бизнинг бобоконларимизми? Уларга қардошлигимизни, авлодлгимизни қандай изоҳлаш мумкин?

Ҳаляти томони шундаки, «арий» — «орий» қабилаларининг бугунги европалик, ҳиндистонлик ва эронлик насллари, бу сўзларнинг асл маъносини тушунириб бераолмасаларда, тарихий илдиларига қўра ўзларини айнан бизга ватандош ҳисоблаб қолмасдан, заманимизнинг тўб аҳолиси, деб билишди ва бобоконларини бир замонлар Турон кенглигидан кетган, деб даъво қилишди.

Туркшунос олимларнинг туркий халқларнинг асл Ватани Олтой тоғи атрофида, ҳатто, мўғул саҳроларида, деган назарияга таъияиш уларнинг таҳминларини ажабтовур ҳақиқатга айлантирарди.

Бир қарашда иккала фикрнинг ҳам гашга тегадиган жиҳати йўқдай. Неча-неча замонларда бу қўна заминга қимларнинг қадами тегмаган, қимлар бу турокнинг неъматларини татимаган, дарё ва булоқларидан сув ичмаган дейсиз?

Муҳаббат ҳам, туғиш-туғилиш ҳам жой танламайди. Босқинчиларнинг ўзлари эгаллаган мамлакат туғрида умргузаронлик қилиб, бола-чақа орттириш, дарахдек томир ёзиши тааждубланадиган ҳодиса эмас, инсон ҳар қайда ҳам инсон...

Балки... неча минг йиллар бурун «орий»ларнинг ота-боболари ҳам бир муддат — бир асрми, икки асрми, кўпроқми, диёримизда қўним топан, сўнг бойлик иштиёқидеми, босқинчилик

ОЗ-ОЗ ЎТГАНИБ ДОМО БЎЛУР...

●Олимлардан Сайид Али Ҳамадоний айтиди:

— Фалокатга дучор бўлишни истамасанг, мағрур ва мутақаббир бўлма. Роҳатда яшашни истасанг, дилингни хирсдан пок қил. Хору зорликни истамасанг, таъмагир бўлма, ўзинга яхшилик қилишини истасанг, яхшилик қил, ҳеч кимга озор берма, яхшиликни улуг иш деб бил. Қадр-қимматинг ошишини истасанг, баланд ҳимматли бўл. Ишинг пушаймонлик билан натижаланишини истамасанг, аввал яхшироқ ўйлаб, доно, тажрибакорлар билан кенгашиб, сўнгра ишга кириш. Ўзингни ҳаммага севдиришини истасанг, феъл-атворингни тузат, адобли, тарбияли бўл. Обрўга, иззат ва ҳурматга эга бўлишни хоҳласанг, ҳалол меҳнат қил. Ҳамманинг ҳошида ишончли, марғуб ва мақбул одам бўлишни истасанг, ёлғончиликдан сақлан, қақимчи, иғвогар бўлма, маънисиз, тутруксиз сўзларни айтиб юришдан ҳазар қил.

Мабодо ўнғайсиз ҳолда қолсанг, ишингда муваффақиятсизликка учраб, қайғу-ҳасрат ичда қолсанг дод-фарёд қилиб юрма, сабр қил. Ўнғайсиз ҳолдан қутулиш чорасига кириш.

●Қиъта:

Сен қазага ўчашиб йиғлама кўп етса алам,
Сенинг минг йиғлаганинг бирла қазонинг
иши йўқ.
Ғам-аламдан қутулиш чорасини кўрсанг агар,
Тинч, роҳатда яшайсан, ранжу жафонинг
иши йўқ.

●Ҳамиятли одам панох истаб келганини ўз панохига олади. Имкони борича уни ҳимоя қилади, зарар етказмасликка тиришади.

Хикоят:

Ҳукмдорлардан Баҳромгур кунлардан бир кун овга чиқди, бир кийикни учратиб уни овламоқчи бўлганди, кийик тезлик билан қочиб кетди. Баҳромгур унинг орқасидан қувлай-қувлай ниҳоят бир қабила яшаган ерга етиб келди. У қабилада Кабийса номли бир одам бор эди. Кийик ташналикдан бетоқат бўлиб Кабийсанинг қодирига кириб келди, ҳол тили билан ундан панох истади. Кабийса уни тутиб боғлаб, сув берди, қоринни тўйғазди. Шу тобда Баҳромгур қодир эшиги ёнига етиб келди. Кабийсага дўх қилиб:

— Эй араби, менинг овим сенинг қодирингга кирди, дарҳол уни чиқариб менга топшир, — деди.

— Эй отлик яхши йигит, мендан панох истаб қодиримга кирган жониворни ўлдириб учун сени қўлингга топширишим мурувватдан эмасдур, — деб жавоб берди Кабийса.

Баҳромгур қаттиқ сўзлаб Кабийсага ҳужум қилиб, кийикни чиқариб беришни талаб қилди. Кабийса унинг сибаситидан кўркмай айтиди:

— Эй йигит, беҳуда сўзларни сўзлама. Мендан панох истаб қодиримга кирган бечора жониворни нечун сени қўлингга топширай. Қўлингдаги ўқ-ёй билан мени ўлдирсанг, ўшандагина кийикни олишинг мумкин бўлади. Агар мени ўлдирсанг, қабилам халқи сени тирик қўймайди. Кел, ўз жонингга раҳм қилиб, бу бечора жониворни қўлга олиб ўлдириб савдосидан кеч. Агар хирсинг томири тинч турмаса эшигим ёнида боғлиқ турган гўзал ва чопқир отимни эгар, югани ва бошқа асабоб-жабдуқлари билан сенга бердим. Отимга миниб ўз отингни унга эргаштириб уйингга қайт.

Баҳромгур Кабийсанинг ҳимматига таҳсин ва офарин қилди, унинг отига илтифот қилмай ўз саройига қайтиб кетди.

Эртаси кун Кабийсани саройга келтирилди. Унга кўп илтифотлар кўрсатилди.

Байт:

Истагач бир қатра дарёдан панох,
Айлади унга садафдан такъягоҳ.
●Қаноат ва сабр-матонат кишини юксак ишларга чорлайди.

●Қаноатсиз одам ҳеч қачон ўзини ўзи идора эта олмайд.

●Енгил эришилган ғалабаларнинг қадри бўлмайди. Катъий қаноатлилик билан қўлга киритилган ютуқлар ила фахрланса бўлади.

Донолар айтиди: тарбияли хотунлар ҳар вақтда қаноатли бўлулар. Қаноат — етишурлик миқдоридаги ҳақиқатда топилоганига ризо бўлмоқ демакдир. Бу эса эркаклар учун ҳам, хотунлар учун ҳам энг гўзал бир сифатдир. Қаноатлик бир ҳазинадурки, ҳеч вақт қамаймас. Етишур миқдоридаги ризо бўлмаган кимса ер тўла бойлиги бўлса-да ҳаргиз қаноат қилмас. Демак қаноатсизлик одам боласидаги бир ҳасталиқдир. Ушбу сабаб учун қаноатсизлик ила мубатало бўлган кимса, охиратнинг тўғри йўлидан бир четга чиқиб, кўп вақт адашиб қолур ва турмушнинг кўп машаққатларига дучор бўлура. Қаноатсиз кишининг ҳолати нарсаси кўп ва кўзи очлиги чексиз бўлгонидан муродини ҳосил қилиш учун ҳар ёлғон сўзлар ила маддоҳлик қилур. Шунга кўра хотунларга эрларнинг бор ҳазиналарига қаноат айламоқлик лозим бўлура.

Агарда одам боласи ҳар вақтда ўзидан бечора ҳолли кимсаларни кўриб турса ва ҳолидан яна бечора ҳолга тушуви мумкин эканини қўлғига келтурса, албатта борида қаноат этажадир.

Қўлга кирган молини эътибор ила тегишличагина сарф этган кимса ўзининг тирикчилигига ҳам ризо бўлура, ҳам шукр қилур. «Соғлигинг — бойлигинг» дейилган сўзни унутмоғлик яхши эмас.

Байт:

Кулфатга тушганда фақат битта йўл,
Ғамни ҳеч ўйлама, тетик, бардам бўл.

...Ҳазирма яқинда тонги. Тошкентдаги «Динамо» клуби кортларида Сапех WTA Tour «Tashkent Open-2001» турнирининг саралаш мусобақалари ўтказилмоқда. Трибунадаги томошабинлар кўйининг кайноқ нурларидан беркинишга уринадилар ва уларнинг орасида мен ҳам борман. Тан олиш керакки, кортда давом этаётган жангларни ўйнайди диккат-эътибор билан кузатмайман. Зеро, Ўзбекистоннинг биринчи ракеткиси, жаҳон теннисининг ёркин порлаб қалаётган юлдузларидан бири, Американинг нуфузли теннис академияси томонидан берилган «2000 йилнинг энг истиқболли теннисчиси» унвонининг даъвогарини кутмоқдаман.

Ҳа, Ироданинг эътиборга сазовор парвози тўғрисида WTA рейтингига назар ташлаган ҳолда ҳам ишонч ҳосил қилишимиз мумкин. Утган йилнинг бошларида у 175-ўринда эди, мавсум охириларига келиб эса 72-ўринга кўтарилди. Ҳозирда эса у яқка ва жұфтлик тартибларида жаҳондаги энг кучли 50 теннисчи сафларига яқинлашди.

Матонатли жигарранг кўзларини қатъий нигоҳи, машғулотларда оддон чиниккан кучли тавад, ташқи таъсирга ишн тезлигидаги жавоб, ҳатто кўринишдан энг унқисиз вазиятлардан ҳам қўлиб қиқчи қўлиқли ва натижада заҳли таъассум — буларнинг бари унинг ўйин услубини ишқибозлар учун бетакор ва жуда жозибали қиладиган омиллардир.

Страсбург шаҳрида Франция вакили Мэри Пирс билан беллашув чоғида Пирснинг ҳамюртлари... Иродани кўлаб-қувватлашди!

— Ушанда ўзимни жуда нуқулдай ҳис қила бошладим, — тан олади у, — қорига чиққанимда фақат одоб юзасидангина менга чапак қилишди, сўнг эса юта бошладим ва ишқибозлар мени кўлаб-қувватлашга тушибди! Жуда нуқулдай ҳолатга тушдим: Мэри шу шаҳар вакили, ишқибозлар эса мени кўлашмоқда.

Ирода заҳв билан қулади...

Бирок унинг ўткир нигоҳида баъзан қатъийлик ва максасд сари қучли интилиш қирралари намоён бўладики, бу унинг кўпчилик тенгдошларига хос хислат эмас.

Ирода тушлик қилар экан, мен уни сўхбатга тортам.

— Сенинг болалиқдаги энг дастлабки хотираларинг?

— Теннисга боғлиқми?

— Йўқ, шунга айтишчи, умуман жажжи чопларингдан қандай хотиралар ёдингга қолган?

— Нима десам экан... Ҳар ҳолда теннис билан боғлиқ барча нарсалар хотирамда. Қандай қилиб тўққиз ёшда «Уқун» спорт клубига келганим, қай тартибга қўйилган ракета беришгани — барчасини яхши эслайман. Мен ўшанда тенниснинг нималигига уни қандай ўйнаш кераклигини билмасдим. Фақат қопток ва ракетка борлигини билсамда, ракетанинг қандай қўлинишга эга эканлигини ҳам тасаввур қилолмасдим! Бунгача гимнастика, акробатика ва сузиш билан шуғулланардим, уларнинг бари менга ёқарди ва мен қайси спорт турини танлашни билмасдим. Дадам эса доимо: «Шоошима, мен сени албатта ўзингга жуда кўп ёқадиган спорт турига берарман» дея менга далда берарди. Охир-оқибатда худди шундай бўлиб қичди.

— Бунгача ким бўлишини орзу қилардинг?

— Парвоз бекаси (стюардесса) бўлишни, самодда кўп парвоз қилишни жуда-жуда истардим. Бирок ҳозирда шунчалик кўп учаманки, ҳатто парвоз бекаси бўлишни ҳам истамай қолдим (қулади).

— Адашмасан, спортчилар оиласига мансубсан...

— Тўғри. Дадам Ботир ўтмишда боксчи, онам Аня эса — волейболчи бўлган. Бувим велоспорт билан шуғулланган, синглим Наргиза теннис ўйнайди. Уларни жуда севаман ва мен учун энг муҳими, улар доимо соғ-саломат ва ёнимда бўлсалар бас.

— 13-ёшингда сен Америка теннис академиясида ўқиш учун жўнадинг...

— Ҳа, у ерда менинг талайгина ўртоқларим бўлиб, кўпгина ажойиб, билимдон мураббийлар, фаолият кўрсатарди, бирок битта камчилик шу эдики — чидаб бўлмас даражада жисмоний оғирликлар берилар ва қачон менга дам беришни умуман тушунишмасди. Натижада, икки йилдан кейин уйга қайтганимда курагимда муаммолар пайдо бўлди. Бирок ҳозир ҳаммаси яхши!

Академия менда спортдаги муҳим фазилат — ўйиндан қўрқмаслигини тарбиялади. Бунга қадар доимо натижа учун ўйнардим ва «бирдан ютказиб қўйсам дадам менга нима дейди», — дея ўйинда ҳолда улуксиз кескин ва кўркув ҳолатида бўлиб ўйин жараёнида қоникши ҳосил қилмасдим. Эндиликда эса албатта қорига ғалаба қозониш улкан иштиёқи билан ташаман ва ўйиндан кўрқиш уёқда турсин, ундан лаззатланаман. Миямда ҳам техника ва тактикани ўйлаш учун жой «бушади».

қоридларига рия қилиш керак. Баъзан ширин нарсаларни истеъмол қилиш шундай тартиқли! Мен эрталаблари ширинликларни истеъмол қиламан. Кечки томон эса ҳеч қачон! Фақат меҳмонга ҳеч тўғилган қўнларга борганда ёхуд ўта зўриқиб вазиятларида — ишим ҳеч юришмай қолган чоғларда «Жуда бўлмаганда шу билан ўзимни хурсанд қиламан», деб ўйлаган ҳолда ушбу одатимдан воз кечишим мумкин. Бундан ташқари жисмоний оғирликлар, атлетик тайёргарлик — югуриш, тренажёрлар ҳам адл қомат-

ни ушлаб туришнинг муҳим омиллари.

— «Зарарли» таомлардан қай бирини кўпроқ ёқтирасан?

— Музқаймоқ! Ва пишлоқли пирро! Албатта шоколадли, кремли ширинликлар!

— Сенда ўйиндан олдин алоҳида эътибор қаратадиган алоҳида иримлар — нарсалар ва ҳодисалар борми?

— Илгари шунга ўйлардим: «Ўйинни ютдим, қорига чиққан олдин нима қилган эдим-а? Эртага ҳам яна худди ўшани бажараман». Бирок шундай ҳам бўлади — нима-нидир ёдингдан чиқарсан ва кейин қорига уни эслаган ҳолда ич-этингни ея бошлайсан. Бу эса қайфиятнинг салбий таъсир кўрсатади. Шу сабабдан ҳеч қандай иримларга ишонмаслик ҳаракат қиламан.

Онамда эса бир оз иримчилик одати бор. У шундай дейди: «Турнирни қандай қийинда бошлаган бўлсанг, ўшанда давом эттиравер. Ҳар кун ювадиган бўлсан-да, уни алмаштирма!» Умблдонда эса қимдир онамга: «Сизнинг меҳмонхонагиз ёнидаги кўлда сузиб қорадиган гўза ва ўрдақларни ҳар кун овқатлантингиз, омад келтирадиган, дебди. Ва биз онам билан ҳар кун кўлга бориб, уларга нон ушқоқларни едирдик. Ҳатто автобус кетишга чоғланганимда ҳам биз уларни овқатлантингиз!» Сўнг Умблдонни ютдим.

Матбуот анжуманида саволларга жавоб бердим, онам эса: «Қандай қилиб гўзалари овқатлантингизни айтгин!», дея таъкидлашдан чарчамасдилар.

Биз Ирода билан яна шарқлаб қуламиз. У теннисда қатта ютуқларга эришган, бу — фахрлиниш учун омил бўлса-да, Иродада «юлдузлик» касалининг аломатларидан асар ҳам йўқ. У ўзини қатта тутмайдиган, мафтункор ва жозибали, Ирода билан гаплашмиш энгил ва ёқимли. Саволларга батафсил ва очик-ойдин жавоб қайтарди.

— Спорт ҳаётингда бугунги кундаги энг ёркин таассуротларинг ҳақида ҳам тўхталиб ўтсанг.

— «Tashkent Open-2000»даги ғалабам. Қўларимни осмонга кўтардим, мендаги бутун турнир давомида йиғилиб қолган бор тарангликлар учиб кетганди туюлди. Ва ўзимни тўхтаюлмасдан йиғлаб юбордим: «Яратганга шукр! Мен теннис ўйнаш қўлимдан келишини истобдотдим!».

— Қаерда ўйнаш енгилроқ — Тошкентдами ёки қорига?

— Тошкентда масъулият хисси қўчлироқ ва умидларини оқлашинг керак бўлган шунчалик кўп кишилар олди-

нинг олдида биринчи бўлиб келиб, яралишни сўрайман. Умуман олганда, менинг дадам жуда ажойиб ва мен тўғримдаги ғамхўрлигини жуда қадрлайман ва унинг умидларини оқлашга ҳаракат қиламан. Онам билан эса яқинроқман, зеро оналар қизларини яхшироқ тушунадилар.

Март ойидан Ирода янги мураббий — саратовлик Александр Златоустов билан ишламоқда. Ироданинг дадаси у билан «Австралия оупен» турнирида танишганди. Ироданинг сўзларига қараганда,

у ва мураббий тезда умумий тил топишиб, бир-бирларига тенг муомалада бўлишмоқда. Унга айнқиса янги мураббийнинг қўлига мийил эканлиги ёқадди.

— Мен қувноқ кишилар билан мулоқотда бўлишни жуда ёқтираман ва ёлғизликдан ҳоли бўлишга ҳаракат қиламан. Кун бўйи қорига бўладиган вазиятлардан ташқари, (шунда ҳам танарфусларда ким биландир ҳамсухбат бўлган) икки-уч кун бир ўзим қолишим, бу — мен учун гўёки жаҳаннам азоби каби оғир. Умуман қувноқ вазиятларни жуда ҳуш кўраман ва дўстларим ҳам шундай характерга эга. Уларнинг қўчлиги турли мамлакатларда яшайди, бирок доимо электрон пошта орқали ёзишамиз, телефонилаш турамиз. Интернет олдида соатлаб ўтиришим мумкин. Аня Кўрникова билан жуфтликда ўйнаб, дўстлашиб қолганмиз. У ҳам қувноқ қиз, тўғри баъзан баджаҳл бўлиб ҳам қолади, бирок бу одатини менга қўламайди.

— Аня каби фотомодель бўлишни хоҳлардинг?

— Чиройли либос, ажойиб пардоз, ўзига ҳос соч турмагую ҳамманинг қизиқиши билан қочиши — буларнинг бари менга ёқадди... Модель бўлишни рад этмасдим, фақат бир оз озишим керак!

— Агарда кинода суратга тушишга таклиф этишсанг?

— Бунга ҳам жуда ҳоҳлардим! Чунотки, комедияда, яна ўзим севган актёрлар — Жулия Робертс, Камерон Диас, Николас Кейдж билан бўлса борми...

— Катта спортни тарқатганидан сўнг нима билан шуғулланиш тўғрисида ўйлаб қўрганмисан?

— Юридик институтда ўқийман ва ҳуқуқшунос бўлишни хоҳлайман. Албатта агарда 30 ёшимда менда теннисдаги каби машаққатли ишдан кейин нима биландир шуғулланиш хоҳиши бўлса.

— Уйлаимизки, хоҳиш бўлади.

— (Қулади). Мен ҳам шундай деб ўйлайман. Зеро, серхаракат ва қизиқувчан одамман ва уйда болаларни боқиб ўтириш мени зериктиради.

— Сенинг оиланг, турмуш ўртоғинг қандай бўлиши тўғрисида тасаввур қиласанми?

— Очили, нима дейишга ҳайронман. Мен турмушга чиққиса жазм этакдиган кишининг жуда чиройли бўлиши шарт эмас, энг муҳими у менга севса ва фақат об-ҳаво тўғрисида сўхбатлашадиган эмас, балки очик кўнгил ва қувноқ, қизқичқар, сўхбатдош бўлса дейман. Болалар масаласига келсак, ўғлим ва қизим бўлишини хоҳлардим!

— Севган одамнинг қандай хислатини ҳеч қачон кечира олмайсан?

— Ҳиёнатни. Агарда кейинчалик дўст бўлиб қолсак ҳам, мен унга бошқа ҳеч қачон ишонмайман.

— Ирода, сенинг теннисдан чарчаган вақтларинг бўлганини, уни ташлаб кетиш истаги юз берганини?

— Фаолиятим бошларида, жаҳон миксис даражасидаги мусобақаларда қатнаша бошлаганимда шундай ҳам бўлганди. Ютказсан ва ўйласан: «Бўлди! Бунинг менга нима кераги бор. Яхшиши мен уйда ўтираман, ўзимга лойик йигитни топиб, кўчаларда сайр қиламан, кино ва театрда борамам! Нима учун қўшин тигида қолишим ва барчаннинг мендан норози эканлигини эшитишим керак!» Бирок... Ҳатто йил охиридаги икки ҳафталик дам олиш пайтида ҳам 2-3 кун уйда бўлганимдан кейин мени қорига қидаб бўлмас даражада тортади. Нима билан шуғулланишни билмайман. Қорига келиб, бир соатча ўйнаман ва дам оламан. Ухлаш, китоб ўқиш, телевизор кўриш, бу — мен учун оғир. Менинг ҳаётим — қорт!

...Ўйин бошланишидан олдин Ирода доимо қорт ичкарисига икки-уч қадам ташлайди ва ўзбек ҳамда рус тилларида оҳиста «Оллоҳ ёр бўлсин!» дейди. Ўйин бошланиши билан, биринчи тўп ташлашдан кейинок у енгил, қаққон оҳуга айланади. Шунда сарқин пахмоқ қоптоқча Ўзбекистон теннисининг фахри бўлиши Ирода Тўлағанованинг чек-чегарасиз меҳнат-севарлиги, қатъийлиги ва иқтидорини бамисли олдиндан билганди унинг ракеткасининг ҳар бир зарбасига бўйсунди!

Виктория БЕЛЯВСКАЯ. Рус тилидан Дилшод ИСРОИЛОВ таржимаси. Тоҳир Нигматуллин олган суратлар.

Мустақкам ҳимоя

Норвегия полицияси ҳайвонларни ҳар томонлама мустақкам ҳимояга олишга қарор қилди. Бир неча ой муқаддам икки уй бекаси мушукларига бўлган шавкатсиз муносабатлари эвазига қамок ҳазосига тортилган эди. Энди эса набат итлар пойтасининг ташкилотчиларига етиб келди.

Франк Борман итлар мураббийси Рой Юханнесга итларни қоптириш учун мулжалланган уйинок мушук ўзини тирик мушукни боғлаб қўйишни масъулад беради. Мураббий дўстининг масъулатини ерда қолдирмади: итлар уйинок ҳайвонга мулқоқ эътибор бермай қўйишга, уни тиригига алмаштиришга қарор қилади.

Бирок машғулот майдонини, мамлакатдаги ҳайвонот оламини ҳимоя қилиш жаҳияти аъзолари бу ҳолни назоратга олиб улғуришганди. Жаҳият аъзолари бу қонли томошани видеокасирга олиб қўйишди. Итлар мушукни майдон бўйлаб қувиб келишганда жонивор бечора қалажон бўлиб улғурганди. Шундан сўнг, Франк қўвнинг мушуклини енгил қилиш учун бўзига пичоқ тортади-да, итларга муқофот тарқатилда улашади. Ҳайвонот оламининг ҳимоячилари эса бу ваҳишона манзарани кузатишар экан, увуос тортиб йиғлашдан уларни зўрга тийиб туришарди.

Полиция маҳкамаси жонивотга дарҳол ҳукм қиларди. Юханнесни ҳайвонларга зўриқ қилгани учун судлашган бўлса, Мафкарлейн унинг ҳамтовови сифатида жазага тортилди.

Икковига ҳам 6 ойдан қамок ҳазоси ва 5 минг фунтдан жарима белгиланди.

Шифобахш пиво

Чехословак тарихчи олимлари қадимги архив ҳужжатлари орасидан қадимги масъалалар китобини топиб олдилар. Унда таърифланган шифобахш пиво Карлови Вариди ишлаб чиқарилган экан. Уни таъбирлашда машҳур шифобахш бўлуклар сувидан фойдаланилган экан.

Хавфли қасб

Қилич балиқлар сақланадиган ҳовузда, қоровул бўлиб жиялат қилдиган Жон Эйвист ҳаёт учун хавфли қасбни ташлаган. Ҳовуз Флорида шаҳрининг ҳайвонот ботида жолашган. Жон Эйвист денгиздан ҳар қил қилич балиқларни овлаб келиб, шу ҳовузга солади. Акваланг қийиб, ҳар кун би неча мартабда ҳовузга тушади ва балиқларни овқатлантириб, назорат қилиб туради. Қилич балиқлар янги шароитда тезда қўниқиб кетадилар.

Ўлган қув

Питерлик нафақахўр аёл қувини ўлган ҳисоблаб тирқилди «қўмди».

У тушликка ҳозирлик қўраётганида қўниларни унга лифтининг ёнида 40 ёшлар чамасидаги қувнига ўхшаган бир эркак қўзилиб ётганини хабар қилишди. Қампир тезда пастга тушиб ётган кишига қараб бир нималар деганича наварасини олиб келгани мактабга шошилди. Тез орада унинг қонадонида қариндошлар йиғилди. Энди мотам маросимига йиғилганларнинг ҳалиги «ўлган» қувни сопа-соғ ҳолатда ўз қалити билан эшикни очиб киришини бир кўз олдингизга келтирингчи! Маълум бўлишича, қўнларни етказган хабардан эсанқираб қолган қайнона ётган кишига яхши-куш қарамаган экан. У фақат эркакнинг бўйи ва қийган қийими ўхшашигига эътибор берган, чунки қувнинг эғиди ҳам чарм қамзул бўлган эканда.

«Тошкентадикот» (ТашГИИ-ТИ) институти малакали муҳандис-геологлар, гидрогеологлар ва пармалаш усталарини ишга таклиф этади.

Бизнинг манзил: 700011, Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 2-а. Тел.: 41-03-91, 41-32-62, 41-20-13.

●Тошкент политехникуми томонидан Сайёра Ағзамова Т.А. ҳамаи номига 1988 йилда берилган МТ № 922266-рақамли диплом йўқолиши сабабли БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги академик В. Воҳидов номидаги жаррохлик илмий маркази жамоаси марказнинг орак жаррохлиги бўлими раҳбари, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган фан аربоби, тиббиёт фанлари доктори, профессор Дарвин Содикович ГУЛОМОВнинг тўсатдан вафот этганини ҳаёт қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига ва яқинларига «чўқур таъзия изҳор этади.

«Ўзбек қозони» ХЖ жамоаси қасабда уюшма раиси М. О. Одиловга оталари ОРИФ отанинг вафоти муносабати билан чўқур таъзия билдиради.

Газета «Тошкент оқшони»нинг компьютер марказида терилди ва сақланган.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси.

Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй.

